

NĀC NĀKDAMI, ZIEMASSVĒTKI!

Ja mēs atrodam laiba grāmatu vismaz 4000 gadus n.p.p., tad balti šo pirmssvētku laiku, kad diena un nakts viena garuma, varētu raksturot ar J. Pētera dzeju:

«... saule pār kupenam tuvojas zeltītam cāļa hājām,
tuvojas, tuvojas pamazām — blūka gaisma to steidzināja,
ho gaidi, tam preti ir jāpaiet vienu skala vai blūka tiesu,
vienu priecīgu dāseles nomodu ar nenokrīstītu miesu,
starp melnu un baltu ir jāsauc vienu spideklī — korstu puķi,
vienu sarkanu atvezienu tumsas rīklē ar spožu blūķi!»
Ziemas saulgrīzi jeb blūka vahars ir mūsu senču zemkopju vissvarīgākie svētki, pilni prieka un liksmības par saules un dzīvības atgriešanās dabā. Ziemas svētki ietodas rudzu laukā asniņus celdami, kumeljus dancinādami, zeitu un sudrabu skaitīdami, kas saistīts ar domām par turību un labu ražu nākamā gadā. Blūķis ticis dedzinājis par zimi, ka vecā gada puļiņi beigti un iesākas jauns gads. Blūka vīksana ir vēlēšanās atvieglot saules pagriešanos uz pavasara pusi.

Kurzemes superintendants par blūka vakaru:
«... Un mūsu Kristus nakti, kā arī vakaru pirms tam, viņiem ir bezkairīgi svētki ar ēšanu, dzeršanu, dāncosšanu, leksanu, had tie no vienas mājas uz otru ar negantu kliegšanu apkārt iet, pie tam viņi Kristus vakaru savā vidū citādi nesauc kā par deju vakaru... Sis pats vakars tiek arī par blūka vakaru saukts, jo viņi tad ar lielu kliegšanu veļ apūhāt blūķi, kuru pēc tam sadedzina un tā savu prieku parāda.»
Saulgrīžu svētkiem jeb Ziemassvētkiem nav nekāda sakara ar baznīcas un krustnešu uzspiesto kristīgo ticību. Baznīca piemērojis baltu gadskārtu ierāžu svētkiem un apmēram 5—6 gadsimtos šie svētki saplūda vienkop. Taču ticējumi, zīlēšana, tautas dziesmas, masu gājieni joprojām tuvaiki tautai šajos svētkos nekā lūgšanas un baznīcas dziesmas.

Ar pavasara gaidām ir saistīti tradicionālie Ziemassvētku ēdieni. To bagātīgais klāsts pēc ticējumiem nodrošina turību, laimi, bagātu ražu.

Zirnī, pupas — simbolizē sauli un dzīvību, to apēšana — mazāk asaru turpmāk.

Kūķis — ēdiens no miežiem, kas attīrīti no sēnādiem, un cūkas gaļas nodrošina turību un laimi jebkuram.
Putrainu desu, gaļas ēšana nodrošina labklājību.
Zivis — cik zviņu, tik naudas.

Svētku rauši un maizes kukuļi, jo augstāki, jo bagātāka raža druvā.
Cūkas šņukurītis jāēd arājam, lai veiktos aršana pavasarī.
Un kur tad vēļ kaposi, piparkūkas un miežu alus!

Kā likums Ziemassvētkus svin trīs dienas un arī ēdieni gatavojami un apēdami trīs dienās.

Otra raksturīga tradīcija ir ķekatās iešana. Sis tradīcijas uzdevums ir nodrošināt labklājību, ražību, turību, izskaust netikumus. Ķekatnieki atnākdami nes mājās svētību, laukos un kūti — auglību.

Ziemas saulgrīžus gaidot, ir saglabājusies sena tradīcija telpas rotāt ar vārpām, vārpju vainagiem, kaltētiem augiem un ziediem. Ipaši dekoratīvi un ar lielu māksliniecisku izdomu tiek veidoti telpu dekori — puzuri.

Sogad no 12.—17. decembrim Rīgā Zinību namā notiek Ziemassvētkiem veltīta izstāde, kur ierosināts ar smelties arī puzuru veidotāji. Mūsu rūpnīcā puzuru un piparkūku izstāde notiek no 20.—26. decembrim. Visi laipni aicināmi piedalīties!

Roļāta eglīte kā Ziemassvētku dekors pie mums nav sens. Eglītes greznošanu balti ir pārņēmuši no Rietumeiropas tikai 19. gadsimtā. Dažādas tautas pasaulē ir cieniņus atšķirīgus mūžzaļos augus kā mūžības simbolus. Zāļu krāsu šai sakarā min jau senajā Ēģiptē. Kelti cieniņa priedi, grieķi — cipresi, vēl līdzīgā godā celtas eļļas, palmas.

Vēlākos Ziemassvētku galdā un telpas rotājumus var veikt uz dāliem, koka rīpām, saķņu pinumiem, koka piepēm, māzeriem, keramikas un stikla traukos. Rotājumu saturāšanai lieto sūnu polsterus, pinumus. Kaltētiem augus, ziedus, zaļumus sastiprina parasti vainagu, piramīdu, čiekuru un saulītes formā. Šajos rotājumos neitrārstošā ir svece un eļļa vai priēžu zariņi. Nereti telpas dekorē pirms Ziemassvētkiem ar nelieliem skuju vai mūžzaļo augu vainagiem, kas rotāti ar lentām, svečām, spožām stikla bumbām. Tie ir doventa vainagi. Advents — gaismas atnākšanas un gaidīšanas laiks pirms kristīgo Ziemassvētkiem.

Priecīgs Ziemassvētkus!
MĀRA ĶELDERE,
kultūras darba organizatore

VALMIERAS KĪMĪKIS

VALMIERAS STIKLA ŠKĪDRAS RŪPNĪCAS IZDEVUMS
Izaik kopš 1979. gada 25. oktobra Ceturtdien, 1989. gada 21. decembrī Nr. 48 (529) Cēsa 1.kap.

Partijas dzīve

Neatkarīgā Latvijā — neatkarīgu kompartiju

Tie, kam interesēja, — atnāca. Jo sapulce solījās būt aktuāla, un tāda tā arī bija.

Rūpnīcas komunistu kopsapulce. Par komunistu vietu un nozīmi štādien. Par Aicinājumu un LKP štādītāju projektu.

Sapulci ievadīja partijas rajona komitejas otrais sekretārs Valdis Hermanis. Viņš saistīja štāvokli komunistiskajā partijā ar to, kas šobrīd notiek republikā un rajonā. Valdis Hermanis ir viens no tiem, kas parakstījuši Aicinājumu, un tāpēc uzskatīt viņu bija divtīk būtiski.

Visā republikā tiek diskutēts par Aicinājumu, kas pats par sevi ir mēģinājums izkustēties no ieilgušā nāves punkta. Attieksmē pret Aicinājumu parādās katra pilsoņa pozīcija: dzīvot turpmāk pa vecam, bez pārmaiņām vai sekmēt demokratizācijas procesus, tiesiskās valsts izveidošanos. Latvijas neatkarības atgūšanu. Sapulcē vārēja just gan vecā, gan jaunā piekrieteju pozīciju.

Partija šobrīd ir krīzē. Neatkarīgi no tā, kā daļa komunistu par to šausminās un acina atcerēties Lielo Tēvijas karu, Pilsopu karu, Oktobra notikumus, kur skanejis: «Komuņi,šī, pjerjod!», un visi ciešā vienotībā drauzī uz mērķi. Sodien gluži vienkārsi ir cits laiks, citi cilvēki, un ikviens līdzinēja nemanīgā vērtība tiek pakļauta parvērtēšanai.

Latvijas komunistiem pati dzīve saka priekšā, kādām vēsmām jāvalda viņu darbībā. Un tas ir: Latvijas valstiskuma atjaunošana. Mūsu rajonā Aicinājumu atbalsta apmēram 95 procenti komunistu, 80 procenti uzskata, ka Latvijas komunistiskajai partijai ir jābūt neatkarīgai no PSKP. Vairākums prasa sasaukt kongresu februārī.

Valmieras rajonā, kaut arī nedaudz pieklususi, turpinās izstāšanās no partijas rindām. Pretstatā Kurzemei un Latgalei, kur iestāšanās atjaunojusies. Šobrīd ir bezgala svarīgi, lai masu informācijas līdzekļos tiktu izteikti visdažādākie, arī pilnīgi polāri viedokļi. Komunistiem ir jāatrod kopīgi saskaršmes punkti arī ar citu, iespējamo partiju programmām un netaimājam kustībām. Mērķu īstenošanas ceļi katram var būt savi, bet šie mērķi jāredz kopīgi.

Paredzams, ka līdz 5. janvārim rajonā notiks organizācijas plēnuma, kurā iziesim ar priekšlikumiem Latvijas komunistiskās partijas programmai. Jārisina jautājumi, kā izskatīties un cik ietilpīgs būs

partijas rajona komitejas aparāts, ar ko tas nodarbošies. Ir diskusijas par algu pielikumu partijas un padomju darbiniekiem. Sis algu paugstinājums nolika partijas komitejas aparātu preti sabiedrībai, un tas tika veikts centralizēti. «No augšas» kaut arī paši komitejas darbinieki, paredzot algu izmaiņas, bija ieteikuši citu variantu.

Paredzēts, ka 5. janvārī notiks republikas centrālkomitejas plēnuma. Un ir aizdomas, ka — aiz slēgtām durvīm, ko mēs, komunisti, no nekādā nedrīkstētu pieļaut. Bet daudzos gadījumos, diemžēl, joprojām noteicošais vārds ir nevis ierindas komunistu domai, bet saujinai funkcionāru ērtajos CK kabinetos. Nav arī noslēpums, ka republika ir spēki, kas grib drīzumā nomainīt republikas partijas un valdības vadītājus. Un nav normāli, ja rajonu pirmajiem sekretāriem plēnumā netiks dotas balsttiesības.

Kā zināms, 1904. gadā dibinātā Latvijas komunistiskā partija 1940. gadā automātiski tika ieslēgtā PSKP sastāvā. Ja par Latvijas iestāšanos PSRS sastāvā vēl ir pieļaujamas diskusijas, tad šajā jautājumā par Latvijas kompartijas neatkarības zaudēšanu diskusijām nav pamata. Tāpēc vēl jo svarīgāk ir apzināties: patstāvīgai Latvijai vajadzīga patstāvīga komunistiskā partija. Par to, vai partijai atstājams nerēķinā mērķa nosaukums — komunistiskā, spriedīsim vēlāk. Bet,

lai īstenotu iepriekš teikto, proti, ka neatkarīgai Latvijai vajadzīga neatkarīga partija, jāskā tieši ar partiju. Un tad no neatkarīgas partijas pozīcijām varam turpināt cīņu par brīvu Latviju. Jāsāk no tā, ko vieglāk izdarīt.

Sapulcē bija daudz jautājumu Valdim Hermanim, izraistās arī diskusijas. Bija piemēram, jautājums par to, cik komunistu rajonā nolikusi savas biedru kartes. Izrādās, ka 5,9 procenti, un līdz ar to esam zaudējuši vismaz vienu delegātu vietu kongresā. Bija pārmēru štādītāju projekta autoriem, ka nav jātūta organizācijas stingra štāja uz marksisma-lenīnisma mācības pamata. Bet vai atzīva, ka Latvijas komunistiskās partijas darbības mērķis — vispārīvešķiso vērtību atjaunošana un darbs cilvēces labā nav svētkas par jebkuru marksisma-lenīnisma dogmu? Viens no klātesošajiem interesējās, cik šobrīd Latvijā ir partiju. Izrādās, ka tikai viena — komunistiskā. Neviens cits partija sevi oficiāli nav reģistrējis. Izskanēja priekšlikumi mazāk runāt, bet izdarīt ko konkrētu: rast iespēju uzcelt pilsētā jaunatnes atpūtas kompleksu par komunistu biedru naudām.

Nav iespējams šajā sapulcēs atstātā pateikt visu, kas šobrīd komunistiem uz sirds. Bet to, kas vispārīvešķisks attiecības un vērtības ir steidzami glābjamas un nostiprināmas, — to gan atzīt visi.

VIZMA LEJSTRAUTA

Partijas rūpnīcas organizācijas sapulces REZOLŪCIJA

Apspriežot LKP situāciju republikā, partijas stikla šķiedras rūpnīcas organizācija konstatē, ka partijas aktivitāte un autoritāte ir mazinājusies, daudzi biedri atstāj partijas rindas. Ir nepieciešams izstrādāt jaunu programmu un štādītus, kas atbilstu šodienas reālajai dzīvei un izvirzītajiem ekonomiskajiem uzdevumiem.

Patreizējās LKP krīzes novēršanai jāaktīvizē partijas biedru darbība savu rindu saliedēšanai, jaunu partijas štādītāju un programmas izstrādāšanai. Šai sakarā partijas organizācijas aktīvs:

1. atbalsta patreizējos LPSR valdības un partijas vadītājus biedrus Vagri, Kezberu, Gorbonovu, Bresi, Oherinu un uzskata, ka līdz kongresam organizatoriskas izmaiņas kadru sastāvā nav pieļaujamas;
2. atbalsta LKP rajonu komiteju sekretāru un CK grupas darbību štādītāju un jaunas programmas izstrādāšanā;
3. pieprasa sasaukt 1990. gada februārī, martā, līdz LPSR AP vēlēšanām, Latvijas komunistiskās partijas kongresu. Kongresa delegātus izvirzīt partijas pirmorganizācijās;
4. iesaka likvidēt LKP Rīgas pilsētas komiteju kā lieku struktūrvienību;
5. pieprasā, ka republikas partijas CK plēnumam 5. janvārī jānotiek plašas atklātības apstākļos (tiešās pārraides televīzijā, radio, pilnas debates presē);
6. pieprasām visu rajonu pirmajiem sekretāriem jautājumu izlemšanā dot balsttiesības.

Dienaskārtībā — likumprojekts par pensijām

Uzaicinām 27. decembrī pulksten 12.4. ceha lekciju zālē darba kolektīva padomes locekļus, sabiedrisko organizāciju aktīvistus un visus ieinteresētos piedalīties «Likuma par pilsoņu pensionāro nodrošināšanu» projekta apspriešanā un rezolūcijas pieņemšanā.

Sevišķi gaidīsim ierosinājumus par likuma punktiem Nr. 11., 21., 129., 134.

Administrācija un arodkomiteja

MŪŽA SKAISTĀKIE GADI

Parasti, stāstot par stikla lodītes pavediena garumu, salīdzināt to ar attālumu no Valmieras līdz Cēsim. Un tā nu rakstu šobrīd Jums no šī pavediena viņa gala — no Cēsu rajona.

Tagad dienās, kad bieži esam ieputināti mirdzošās sniega kupenās, caur logu raugoties, neviļus jādama ne tik daudz par Jūsu noauštājiem sniegbaltā auduma metriem 25 gadu garumā, kā tieši par kolektīvu, kurā aizritējuši arī mana mūža skaistākie (diemžēl ne 25) gadi.

Manuprāt, šī īpaši, brīnišķīgā kolektīva saliedētības pamatā ir tas veselīgais veidols, kura pats viducis, protams, bija Astrīda (kaut gan daudzām bijām kā cietis rieksts...) — kas tikai nav kopīgi paveikts: mūsu «Jumaras», «Ko tu proti», «Daina» un daudz kas

cits — tieši šeit kopīgi izauklēts un izlolots. Kopīgi apēsts arī puds sāls...

Ko novēlu?
25 DZĪVES gadi ir pats cerību laiks, bet 25 DARBA gadi jau atgādina: kas vēl ir amatnieks, tam jāhāst par meistarību, t. i., sava darba prasme pilnībā jāpierāda un jānodod jaunajiem — jāsaģatavo sev MAIJA.

Bet ceha vadībai, kurā tācu gandrīz visi ir divdesmitpiecgadnieki, novēlu meklēt un atrast drosmīgus ražošanas pārprofilēšanas veidus, izmantojot tikai mūsu pašu zemītē esošās izejvielas, kas gala rezultātā ļautu produkciju laist pasaulē ar zīmī «MADE IN LATVIA!»

INTA INDRIKSONE,
Kultūras fonda etnogrāfiskās brīvdabas sētas «Plostnieki» saimniece

Aušanas ceha sabiedriskā redkolēģija jubilejas sakārā lūdza vairākus gavilniekus atbildēt uz trim jautājumiem:

- Kāds ir nozīmīgākais, spilgtākais notikums jūsu dzīvē 25 gados?
  - Ko jūs vēlētos no Ziemassvētku veciņa?
  - Ko jūs novēlētu tiem, kas nāks pēc jums?
- Publicējam atbildes. Daļu no tām jūs lasījāt iepriekšējā numurā.

NINA un RIHARDS
VEBRUĀLI:

● Personiskajā dzīvē spilgtākais notikums visai ģimenei bija mazmeiņu piedzimšana, un es esmu laimīga vecmāmiņa.

● Ražošana ļoti gaidu ritmiskumu. Personiskajā dzīvē gaidu sev un saviem tuviniekiem veselību, veiksmi, laimi, visiem — mieru un draudzību.

● Mūsu jaunajai maiņai gribu novēlēt ne tikai materiālo labklājību, bet arī bagātu garīgo attīstību.

MĀRA VITĪŅA:

● Daudz, īpaši gribas atcerēties tieši pirmos darba gadus rūpnīcā, tū laika draudzīgo atmosfēru cehā, mainā, darbotiesgribu.

● Veselību visiem radniekiem, draugiem un, protams, sev!

● Brīvu darbu brīvā Latvijā!

INFORMĀCIJA

Vajadzīgi grāmatveži. Zvanīt pa tel. 298.

LIDZJOTIBA

Izsakām dziļu līdzjūtību Modrim Bangierim, tēvu pēdējā gaita pavadot.

Remontu un mehāniskās nodaļas kolektīvs

Redaktore V. LEJSTRAUTA

Laikraksts iznāk reizi nedēļā — ceturtdienās, latviešu un krievu valodā. Redakcijas adrese: pasta indekss 228600, Valmierā, J. Gagarina ielā 1. Tālrūnis 21472 un 339. Iespiests: Valmieras tipogrāfijā «Liesma», pasta indekss 228600, Valmierā, A. Upiša ielā 7. 0,5 uzsk. iespiedloksne, ofseta tehnika. Tirāža 800 eks. «Валмиерский химик» («Валмиерас химикс») — издание Валмиерского завода стекловолокна, выходит один раз в неделю по четвергам, на русском и латышском языках. Адрес редакции: 228600, г. Валмиера, ул. Гагарина, 1. Телефон: 21472 и 339. Отпечатано в Валмиерской типографии «Лиезма», 228600, г. Валмиера, ул. А. Упиша, 7. Offsetная печать. 0,5 усл. п. л. Тираж 800 экз. На латышском языке.

SANDRA OZOLIŅA:

● Neaizmirstama tā darba atmosfēra pirms gadiem 15, kad vēl bija jūtams, ka visi darām kopīgu darbu.

● Neticu Ziemassvētku vecītim, jo jau piecus gadus lūdzošs brāķētavaļi jaunus logus, bet nekā... Turpinām saīt.

● Izdzīvot!!!

JANIS ADAMSONS:

● Dzīvokļa saņemšana.

● Lai nākamajā gada samaksu par darbu varētu saņemt graudu.

● Ticiet paši sev un brīvai Latvijai!

MIRDZA ZEMĪTE:

● Filmešanās «Valmieras meitenes».

● Kādu prieka vēsti.

● Gribasspēku, izturību, centību!

PETERIS GRINBERGS:
● Jau pats fakts, ka rūpnīcā esmu nostrādājis 25 gadus, priekš manis ir spilgts notikums.

● Prasot lietas lietas — var sāktināt, bet mazas lietas jāgādā pašam.

● Pēc iespējas vairāk atstāt tiem, kas nāks pēc viņiem.

ILZE DUDELE:
● Daudz spilgtu notikumu ir bijis šais 25 gados. Patreiz nozīmīgākie tie, kas saistās ar visu republiku.

● Veselību bērniem, mazbērniem, jauniešiem, veciem, maziem, lieliem.

● Būt brīviem!

17. decembrī aušanas ceha ļaudis pulecējās kopīgās svinībās, atzīmējot savu 25 darba gadu jubileju. Ļaužu bija daudz, apsveikumi — sirsnīgi un interesanti.

ANITA MARTINSONES foto

Ražošanas plāna izpilde 1989. gada 11 mēnešos

Cehs	Rādītāji	Plāns	Fakts	%
01	Stikla lodītes (preču), t	7594,0	7661,0	100,9
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	6366,9	6721,4	105,6
02	Saražota šķiedra, t	8346,0	8191,0	98,1
	Pārspoletais diegs	7546,1	7420,3	98,3
04	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	11039,6	10973,0	99,4
	Audumi, preču, tūkst. m	37860,0	37679,0	99,5
07	Grupa «E», tūkst. m	22023,0	21515,1	97,7
	Nodrošinājums ar pusfabrikātiem			
05	05. ceham			100,8
	06. ceham			100,7
	07. ceham			95,8
05	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	11842,5	11953,8	100,9
	Motobraucēju aizsargcepurēs, tūkst. gab.	192,7	194,0	100,7
06	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	2210,0	2273,8	102,9
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	891,0	902,5	101,3
07	Dekoratīvie audumi, tūkst. m	2285,0	2288,8	100,2
	Elektroizolācijas audumi, tūkst. m	3527,0	3448,1	97,8
	Izpilde pa cehu, tūkst. rbj.	1524,0	1552,5	101,9